

Dimitrie Cantemir

- CEL MAI MARE REPREZENTANT AL UMANISMULUI ROMÂNESC

Autor: Nicoleta Marin,
eleva clasei a XI-a

- Savant umanist, domn al Moldovei (1710-1711)

▪ DATE BIOGRAFICE : 1673-1723

- Fiul domnului Constantin Cantemir
- Primește o instruire aleasă la Constantinopol, fiind ostatic la curtea sultanului
- Căsătorit cu fiica domnului Țării Românești Șerban Cantacuzino – Casandra Cantacuzino
- Este numit în scaunul domnesc de Poartă la începutul declanșării războiului ruso-otoman
- Încearcă să recâștige independența Moldovei, încheind o alianță antiotomană cu Petru I, țarul Rusiei (diploma de la Luțk, aprilie 1711)
- După înfrângerea armatelor moldo-ruse la Stălinești, s-a refugiat în Rusia
- Din 1721 – membru al senatului și consilier de taină al țarului
- În mormântat la mănăstirea Sfântului Nicolae din Moscova, osemintele au fost aduse în 1935 la biserica Sfinții Trei Ierarhi din Iași

DIMITRIE CANTEMIR - Om al renașterii

OPERE

I. Divanul • Istoria ieroglică
Hronicul vechimei
a romano-moldo-vlahilor

ACADEMIA ROMÂNĂ

Editura
Academiei Române

univers
enciclopedic

▪ ACTIVITATE:

- Dimitrie Cantemir și-a desfășurat activitatea într-o epocă de înflorire a culturii române.
- A fost o personalitate multilaterală, care a realizat prima sinteză a culturii naționale, pregătind apariția iluminismului.
- Activitate remarcabilă în diferite domenii : istorie, geografie, filozofie, literatură, limbi, muzică, teologie
- Marea majoritate a operelor sale se bazează pe o vastă documentație, folosind izvoare străine în limbile germană, franceză, rusă, polonă, turcă. Multe lucrări au fost elaborate inițial în limba latină.
- În 1714 este ales membru al Academiei din Berlin

▪ OPERE :

- I. *Filozofice* : „Logica”, „Metafizica”, „Despre conștiință”, „Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea”
- II. *Istorice* : „Creșterea și descreșterea Imperiului Otoman”, „Hronicul vechimii romano-moldo-latine”, „Evenimentele Cantacuzinilor/Brâncovenilor”, „Descrierea Moldovei”
- III. *Literare* : „Istoria Ieroglică”

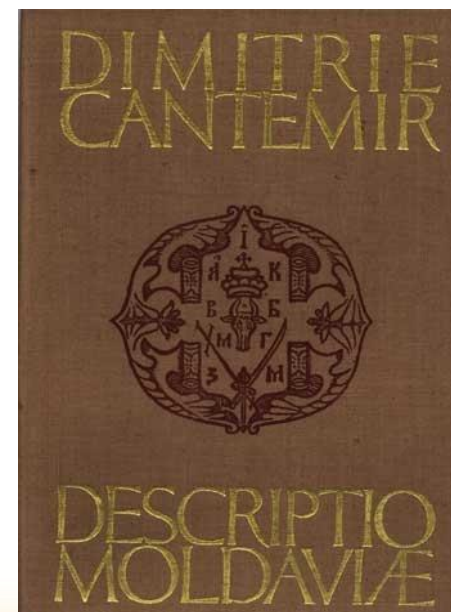
➤ „Hronicul vechimii romano-moldo-latine”

O importantă lucrare pentru istoria națională, în care Dimitrie Cantemir demonstrează romanitatea poporului român, unitatea de origine și de limbă, continuitatea civilizației antice romane - „Romanii sunt moșii și strămoșii noștri, a moldovenilor și a tuturor oriunde se află a românilor, precum și singur numele de moșie ne arată și limba cea părintească un nebiruit martor ne este.”

➤ „Descrierea Moldovei”

Opera este o monografie care prezintă complex și complet Moldova de la începutul secolului al XVII-lea. Autorul încearcă să definească individualitatea poporului român față de celelalte popoare, individualitatea istorică materială și spirituală, prezentând informații prețioase despre organizarea socială, politică, culturală a Moldovei, istoria, geografia, etnografia și economia ei.

➤ „ Divanul sau gâlceava înțeleptului cu lumea ”

Această operă este prima lucrare românească originală de gândire religioasă. Aici este prezentă tema medievală a disputei dintre suflet și trup. Dimitrie Cantemir sugerează superioritatea omului asupra celorlalte viețuitoare, face din om un stăpân al lumii, susține superioritatea vieții spirituale asupra condiției biologice a omului, încearcă să definească concepte filozofice și să alcătuiască o terminologie filozofică.

➤ „Istoria ieroglifică”

Fondator al beletristicii românești, Dimitrie Cantemir, combină în această lucrare satira savantă cu utilizarea umoristică a erudiției. În aceste pagini, autorul radiografiază, în limbaj criptografic, utilizând măști animaliere, tabloul political epocii sale, luptele complicate pentru domnie dintre partidele boierești în Moldova și în Țara Românească, dintre Cantemirești și Brâncoveni.

„Cantemir este un Lorenzo Medici al nostru”

GEORGE CĂLINESCU